

■ Уражанні

І мастак, і паэт, і музычны эстэт

Юбілейнае крэшчэнда Рыгора Сітніцы

Што можа быць больш дасканалым, чым мелодыя з вершам? Калі яны разам і ідуць поруч да канца, поспех гарантаваны. Нечуваная гармонія мелодыі і верша падуладна Рыгору Сітніцы. Тоны, паўтоны ткуць непаўторнае музычна-лірычнае дзіва пад акампанемент... завірухі. У аўтарскай літаратурнай вечарыне Рыгора Сітніцы «Канцэрт для скрыпкі і завірухі» ў Вялікай зале Белдзяржфілармоніі сышліся майстэрства паэта і імпэт музыкі. З першых акордаў ансамбля салістаў «Класік-Авангард», які суправаджаў дзею, стала зразумела: музыка — незаменная спадарожніца паэзіі Сітніцы. Нядзіўна, гэтага патрабуе палкая душа паэта, што пацвярджае яго новая кніга вершаў «Ток» («Чатыры чвэрці», 2018), дыханне якой вызначала настрой завірухі.

Гэты снег, панове, / нібыта магічнае нейкае шоу, / Што душу вяртае ў пачатак, / туды, дзе святло найперш. / І, напэўна, снег гэты / дзеля таго й прыйшоў, / Каб наўмысна патрапіць у верш.

Ён «цярушыцца проста ў душу» разам з адмысловымі музычнымі пералівамі. Стоены рух мелодыі, ласкавыя крокі пасажаў — невымоўным натхненнем агортаў аркестр «Класік-Авангард». Чаргаванне мелодый аркестра і вершаў Рыгора Сітніцы — як дамова аб сакральным. Скрыпічныя хвалі прабіваліся праз завіруху. І мелодыя быццам ператваралася ў разважлівы расповед. Завіруха ў Сітніцы ўспрымлівае, густоўная, сшытая з мелодый Станіслава Манюшкі,

Дзмітрыя Смольскага, Гражыны Бацэвіч, Альфрэда Шнітке...

Маэстра Уладзімір Байдаў быццам варажыў неверагодна таемнымі музычнымі кампазіцыямі, задаючы хуткасць завірусе. Снежны спеў закаляхваў, накрываючы пледам асалоды. І раптам усю сутнасць Сітніцы вызначыла яркае магічнае крэшчэнда, якое змог перадаць аркестр. У ім — і пошукі, і заспакаенне, і парывы, і забыццё, і ўзлёт, і замілаванне.

Узяўцець за песняў скрыпкі і ўявіцець: вось гэты творчы змагар ідзе заснежаным вечарам і пазірае ў нябёсы з падзякай за новы верш... Сітніца побач з аркестрам — як слухач гэтай дзіўнай гісторыі пра сябе. Пранізлівая музыка быццам выпісвала партрэт творцы, угадваючы схільнасці і думкі.

...І ў родных нябёсах душой патануць і вачыма; / І, роўняю стаўшы мурашцы,

рамонку, траве, / Падумаць не страшна, што некалі ўсё ж пазаве / Усіх нас дадому нябесная наша Айчына.

І пакацілася завіруха ноткамі блюза (разнажанравыя прапановы былі ў той вечар), як вандроўка па сэнсах паэта.

Кропля-секундамі час / капае — у забыццё... / Гэтак, напэўна, праз нас / Наша ўцякае жыццё.

Завіруха душы Сітніцы... Ці не яна начаравала яго адмысловы альбом «Простыя рэчы» («Звязда», 2017)? Фотаздымкі, 140 рэпрадукцый мастацкіх твораў, каля 50 вершаў прэзентуюць творчы жыццяпіс мастацкага волата Сітніцы. «Мастак — паэт. Колеры гукачы. Колеры ўсхвалявана спавядаюцца. Колеры рыфмуюцца. Лініі гавораць. Лініі жывуць. Лініі бліскавіцаць імгненне», — выказаўся пра Сітніцу Рыгор Барадулін. Россып думак-абярэгаў захаваны ва ўступным сло-

ве Рыгора Барадуліна «Паэт-Мастак», што змешчана ў альбоме. Стары, але надзейны ліхтар не шкадаваў святла. Якім шчасцем было быць у яго святле Рыгору Сітніцы. Два Рыгоры — два вялікія караблі, якія не маглі не сустрэцца. «У верхах Рыгора Сітніцы — раскутасць і ашчаднасць, ара-тайнасць і панавітасць, апантанасць і раздумнасць, прыпар шчодрайнасці й прысмак смутку, баляванне гуку і раскоша майстэрства», — гаварыў Рыгор Барадулін.

Пра што вы, поле, сцяжына, камень? / Пра што імгненна? Пра што — вякамі? / Адбітак, водгулле, рэха, след... / Калісь аднойчы я стану вамі, / Тады спасцігну ваш альфавэт.

Неабдымная натура Сітніцы прагне музычнага палёту. Дапамагчы дакрануцца крыламі сэрцаў, што чкаюць паэтычнага наталення. Абудзіць найглыбейшыя струны-мроі душы. Энергічнае танга, начараванае «Класік-Авангардам», — як нельга лепш: і такой музіцы быць душа Сітніцы. Аркестр у сінтэзе з вершамі вызначылі танец для завірухі.

Жоўтае лісце на змоклым асфальце / Пераступаем, шукаючы выйсця... / Гэта было, прыгадай, у Вівальдзі... Гэта ў душы маёй перапляліся / Сцежкі вільготныя, жоўтае лісце...

«Кола грукатала, зорка чаравала» — як моцны вецер уварваўся ў завірухавую дзею гурт «Палац». Кантрастам для аркестра. Што ўсё ж больш пасуе творчасці Р. Сітніцы: разважлівасць «Класік-Авангарда» ці моц і шалёнасць/раскаванасць «Палаца»? «Засядлаю ко-

ва варанага», — падпяваў Алегу Хаменку Рыгор Сітніца. А потым яшчэ: «Добры вечар, красная дзяўчына. А дзе ж твая шчасная доля?»

Першаснежнае дзіва сыходзіць з нябёс... / А я вышняю цішаю верх гэты вышыю, / Першаснежжам журбу сваю зацерашу / І стэрыльна-нябеснаю белаю цішаю / Забітую падрэпаную душу.

Ступаеш па крохкай замечці, правальваючыся ў снег паэзіі. Хочацца зноў і зноў азірнуцца: сляды на снезе — пятчаткі замілавання. Вачыма — ўверх, думкамі — углыб і зноў — у рой музычных сняжынак. Хай сыпле снег паэзіі няспына! Хай дзьме завіруха на біс Астарам П'яцолам, Генрыхам Вагнерам, Джонам Уільямсам, Каралем Шыма-ноўскім, Стэфанам Грапэлі, Яўгенам Глебавым.

Падпявай, завая, паэту ў варыяцыйна на Песні песняў Саламона: Як пячатку, мяне пакладзі ты на сэрцы сваім, / Як пярэцёнак, мяне на вякі на руку надзень.

Пульт завірухі гарачы: колькі сэрцаў тым вечарам наталіла гэтая моц музыкі і верша. Стоенасць думак, узлёт. Музыка — як карункі для вершаў Сітніцы. У абдымках музыкі расчыніць душу насцеж, «зашыцца ў тваю слязу».

На тваіх палахлівых грудзях / астываюць мае пацалункі... / Як лазе вінаграднай цягло раздаюць палесцінскія промні... / Я ўжо больш, Суламіта, / нічога не ўмею і толькі люблю, / І пяшчота звярынай журбой раздзірае нутро мне.

Наталля СВЯТЛОВА.

■ Чулі?

А ДЗЕ «МЕСЦА ДЛЯ ПАЦАЛУНКАЎ?»

У Беразіне ўстановаць спецыяльны знак

9 лютага ў Беразіне ў скверы насупраць Цэнтральнай раённай бібліятэкі адбудзецца ўрачыстае адкрыццё знака «Месца для пацалункаў». Мерапрыемства пройдзе ў рамках Усебеларускай акцыі «За любімую Беларусь!», ініцыяваную Беларускай рэспубліканскай саюзам моладзі.

Устанавіць такі знак прапанаваў Бярэзінскі раённы камітэт БРСМ. З дапамогай таблічкі «Месца для пацалункаў», вырабленай у стылістыцы дарожных знакаў, саюз моладзі прапануе жыхарам і гасцям горада

праявіць свае пачуцці. Каля новага знака можна будзе рабіць сэлфі, прызнавацца ў каханні, рабіць прапанову рукі і сэрца ну і, вядома, цалавацца.

Адкрываць новы тэматычны знак пацалункам будзе закаханая пара адразу пасля заключэння шлюбу ў загсе. Каля яго арганізуюць тэматычную фота-зону «За любімую Беларусь». На думку ініцыятараў устаноўкі знака, з'яўленне такога рамантычнага месца ў Беразіне напоўніць сэрцы жыхароў дабрывай і любоўю.

Сяргей РАСОЛЬКА.

СТАЦЬ НІНДЗЯ

Незвычайны батутны цэнтр Flash Park працуе ў сталіцы — менавіта тут можна не толькі паскакаць на аматарскім і прафесійным узроўнях, але і пабыць у адзіным у Беларусі ніндзя-парку. Паўнаватасны ніндзя-парк складаецца з 12 перашкод, таксама прадугледжаны розныя ўзроўні складанасці. Тут можна перабягаць «слізкае бярвяно», паспрабаваць пераадолець трасу на кольцах ды і проста паляжаць у паралонавых кубіках. Увесь батутны цэнтр займае каля 500 квадратных метраў і дзеліцца на тры асноўныя зоны: зона батутаў (іх дванаццаць) і мяккай ямы, ніндзя-парк і рэлакс-зона. На батутах з задавальненнем бавяць час як дзеці, так і дарослыя, бо гэта не толькі весела, але і карысна для здароўя: узровень нагрузкі пры скачках на батуте ў тры разы вышэйшы, чым пры бегу.

Марына БЕГУНКОВА, фота аўтара.

ЭРУДЫТЫ САБРАЛІСЯ Ў БНТУ

Самыя эрудзіраваныя маладыя людзі краіны сабраліся ў мінулую суботу ў сталіцы, каб высветліць, хто з іх лепшы. У Беларускай нацыянальным тэхнічным універсітэце прайшоў ІV Рэспубліканскі турнір для навучэнцаў 7—11 класаў «Кубак палітэха».

Каля 300 маладых эрудытаў прадставілі 50 камандаў з 20 гарадоў, сярод якіх Віцебск, Магілёў, Гомель, Мазыр, Полацк, Мінск. Праграма мерапрыемства складалася з інтэлектуальных конкурсаў кшталту «Што? Дзе? Калі?», каманднай «Сваёй гульні» і «Медыя мікса». Назіралі за маладымі ўдзельнікамі вопытныя члены журы, у складзе якога былі гульцы і рэдактары беларускага тэлевізійнага клуба «Што? Дзе? Калі?» і гульні «Брэйн-рынг».

У выніку сярод юніёраў першае месца заняла каманда «Постіронія лёсу» з Гомеля, на другім месцы — Me Gusta (Віцебск) і замыкае тройку лідараў «Карл-Маркс-штатт» (Мінск). У ювеналаў месцы размясцілі наступным чынам:

на першым — каманда з Лагойска «Вялікі прагравальнік», на другім і трэцім — мінскія каманды «Бохан» і «Бананатэхналогія» адпаведна.

Паводле слоў старшыні прафсаюза камітэта ППА студэнтаў БНТУ Анастасіі БАРАБАНАВАЙ, падобныя мерапрыемствы дапамагаюць і бліжэй пазнаёміць дзяцей з універсітэтам. «Сярод удзельнікаў тут сабраліся навучэнцы школ, гімназій і ліцэяў. Гэта нашы патэнцыйныя абітурыенты. Мы знаёмім дзяцей з усёй краіны адзін з адным і з магчымасцямі БНТУ. Затым у сяброўскай абстаноўцы праводзім інтэлектуальныя гульні. Дарэчы «Кубак палітэха» сёлета стаў яшчэ і этапам Вялікага кубка Беларусі. Вынікі ўлічваюцца як адборачны этап у рэспубліканскім турніры сярод усіх школ краіны», — адзначыла Анастасія Барабанава.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.